

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Ojoga)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N.Budăi, I.Muruianu, A.Malîi)

Î N C H E I E R E

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Vasile Lupoi, reprezentat de avocatul Adrian Crețu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi împotriva lui Vasile Lupoi cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 18 iunie 2018, Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Lupoi cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 27 iunie 2012, Vasile Lupoi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi cu privire la încasarea împrumutului în sumă de 6000 euro, constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1119 a apartamentului nr.XXXXX, încheiat la data de 23 februarie 2013, între Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Au mai indicat că, pe parcursul examinării cauzei enunțate, Vitali Luchinschi a depus cerere reconvențională împotriva lui Lupoi Vasile cu privire la declararea nulității absolute a recipisei scrise de Vitali Luchinschi privitor la împrumutul de la Vasile Lupoi a sumei de 6000 dolari SUA din 17 martie 2009.

Reclamanții au notat că, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iulie 2013, cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Lupoi a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cerere reconvențională a fost admisă.

Au evidențiat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014, a fost admis apelul declarat de Vasile Lupoi, a fost casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iulie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea de Vasile Lupoi a fost admisă parțial.

Reclamanții au afirmat că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2014, au fost admise recursurile declarate de către Vasile Lupoi și Vitali Luchinschi, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014, cauza fiind remisă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Au relatat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iulie 2013, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015, recursul declarat de Vasile Lupoi s-a declarat inadmisibil.

Reclamantii au mai menționat că, prin mandatul nr. 0222716 din 04 septembrie 2012, avocatul Liuba Tcacenco a fost împuternicită de Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi să acorde asistență juridică în instanțele de judecată, întru demonstrarea ilegalităților abuzive întreprinse de pârâțul Vasile Lupoi, care prin diferite metode clandestine a dorit să se îmbogățească fără justă cauză.

Au notat că, la 04 septembrie 2012, avocatul Liuba Tcacenco a încheiat cu Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi contractul de asistență juridică din 12 septembrie 2012, nr. 07, prin care ultimii s-au obligat să achite cu titlu de onorariu suma de 500 euro, cu achitarea acesteia în termen de 3 luni, după devenirea irevocabilă a hotărârii/deciziei judecătorești.

Au specificat că, în intervalul de 3 luni, nu dispunea de mijloace bănești pentru achitarea onorariului, astfel ultima invitându-i la dânsa în birou, a solicitat achitarea sumei de 500 euro, la care au convenit că onorariul va fi achitat în termen de o lună, adică la 11 octombrie 2015, înaintând în acest sens o pretenție.

Reclamantii au mai indicat că, la nenumăratele solicitări către pârât întru rezolvarea pe cale amiabilă a prezentului litigiu, deja intentat, acestea nu s-au soldat cu succes, pârâțul a ignorat toate solicitările.

Au evidențiat că suma de 500 euro a fost achitată avocatului Liuba Tcacenco abia la 17 martie 2017, conform bonului de plată nr. 205521 pentru acordarea asistenței juridice calificate pe tot parcursul examinării cauzei din data de 28 septembrie 2012 – 17 iunie 2015, echivalentul în valută națională a sumei de 10687 lei, conform cursului valutar din 28 martie 2017, stabilit de Banca Națională a Moldovei.

Au invocat că pe lângă cheltuielile de asistență juridică, au suportat și cheltuieli de judecată ca taxă de stat, în sumă de 1306 lei, ce se justifică prin bonurile de plată, ordinul de încasare a numerarului nr. 735678973 din 28 septembrie 2012 – 100 lei, ordinul de încasare a numerarului nr. 72683135 din 21 martie 2014 – 450 lei, ordin de încasare a numerarului nr. 74898825 din 22 aprilie 2014 – 756 lei.

În acest sens, la 28 mai 2018, au expediat în adresa pârâțului o pretenție privind soluționarea litigiului pe cale amiabilă, acordându-i un termen de 7 zile, iar la 28 mai 2018, pârâțul a recepționat pretenția.

În drept, reclamantii Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi și-au întemeiat acțiunea în baza art. 82, 94 alin. (1) și 96 Cod de procedură civilă.

Reclamantii au solicitat încasarea din contul pârâțului Vasile Lupoi a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10687 lei, a cheltuielilor de judecată în sumă de 1306 lei, în total 11993 lei, cât și a cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze civile.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 mai 2019, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Vasile Lupoi în beneficiul lui Vitali Luchinschi și Alexandr Luchinschi suma de 11993 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată și cheltuielile pentru citare în mărime de 220 lei, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate. S-a încasat de la Vasile Lupoi la bugetul de stat a

cheltuielilor suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei în mărime de 52, 45 lei.

Prin decizia din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vasile Lupoi și s-a menținut hotărârea Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru din 13 mai 2019.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că reclamantii/intimați prin acțiunea dedusă judecării a solicitat încasarea de la pârâtul Vasile Lupoi, a sumei de 10 687 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În conformitate cu prevederile art.96 alin.(1), alin.(11) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Cu trimitere la prevederile normei legale citate supra raportate la circumstanțele enunțate, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a constatat că suma de 10687 lei este una efectivă, reală, rezonabilă și proporțională cu munca depusă.

Or, potrivit pct.16 al Recomandării privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din RM, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Totodată, la determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Din materialele administrate în prezenta cauză reclamantii au prezentat actul de îndeplinire a lucrărilor, potrivit contractului de asistență juridică din 04 septembrie 2012, astfel în actul specificat este descris detaliat serviciile de asistență juridică prestate, perioada prestării și prețul acestora. (f.d. 63).

Or, cheltuielile suportate cu titlu de taxă de stat și cheltuieli de citare a pârâtului se adevăresc prin ordinul de încasare a numerarului nr. 735678973 din 28 septembrie 2012 – 100 lei(f.d. 58), ordinul de încasare a numerarului nr. 72683135 din 21 martie 2014 – 450 lei(f.d. 59), ordin de încasare a numerarului nr. 74898825 din 22 aprilie 2014 – 756 lei.(f.d. 60) și în final, prin bonul fiscal din 26 februarie 2019 – 220 lei. (f.d. 96-97)

Instanța de apel a menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între garanțiile dreptului la un proces echitabil, acordând eficiență art. 6 din Convenția

Europeană a Drepturilor Omului, ce înscrie și obligația instanțelor de judecată de a-și motiva deciziile, Curtea a statuat că art. 6 din Convenție obligă instanțele să își motiveze hotărârile, dar această obligație nu trebuie înțeleasă în sensul că ele urmează să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului. Întinderea obligației de motivare a deciziilor variază în funcție de natura cauzelor în care sunt pronunțate. Este necesar să se țină seama, în special, de diversitatea capetelor de cerere a acțiunilor, dar și de apărările formulate de pârâți, apărări care pot avea o înrâurire hotărâtoare asupra soluției pronunțată de instanța de judecată.

Prin încheierea din 8 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea din decizia din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, urmând a fi corectată sintagma „13 mai 2020” cu sintagma corectă „13 mai 2019”.

La 16 februarie 2021 Vasile Lupoi, reprezentat de avocatul Adrian Crețu a declarat recurs împotriva deciziei 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului s-a invocat prevederile art.432 alin. (3) lit. b) Cod de procedură civilă.

Relatează că instanțe de apel eronat a interpretat prevederile art.166 alin.(2), lit.c¹) Cod de procedură civilă.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 19 noiembrie 2020, însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a deciziei recurate.

Prin urmare, cererea de recurs declarată la 16 februarie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 12 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Vasile Lupoi, reprezentat de avocatul Adrian Crețu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Vasile Lupoi, reprezentat de avocatul Adrian Crețu împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru